

PROCESORY SYGNAŁOWE

Prowadzący: **dr hab. inż. Janusz Smulko**,

tel. (348) 6095 jmulko@eti.pg.gda.pl, pok. 445

wykład: 30h, laboratorium: 15h

Sposób zaliczenia:

suma ocen za egzamin (*2/3) oraz lab. (*1/3)

warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie min. **50%**
punktów

PROCESORY SYGNAŁOWE

Treść wykładu:

Podstawowe pojęcia cyfrowego przetwarzania sygnałów (CPS). Elementy struktury systemu CPS (filtry antyaliasingowe, przetworniki A/C i C/A, procesor sygnałowy). Porównanie technik analogowych i cyfrowych. Architektura procesorów sygnałowych (PS) - Harvard i SuperHarward, ewolucja architektury PS na przykładzie wybranych producentów (Analog Devices, Texas Instruments). Reprezentacja liczb stało- i zmiennoprzecinkowych w PS. Bloki funkcjonalne PS: generatory adresów, układy mnożące i przesuwające, układy obsługi przerwań, porty szeregowy i równoległy, układy komunikacji z nadrzędnym procesorem. Zasady przetwarzania danych dwu i wielopotokowego. Instrukcje assemblera dla PS rodziny TMS3206xxx oraz AD21xx. Techniki przygotowania i debuggowania programu sterującego PS, metody optymalizacji kodu. Zestaw uruchomieniowy DSK TMS320C6713 (schemat blokowy, funkcje układów współpracujących). Środowisko Code Composer Studio. Algorytmy filtracji cyfrowej, zastosowanie programu Matlab. Filtry FIR i IIR. Algorytm FFT i Mallat'a (transformata falkowa). Wyznaczanie gęstości widmowej mocy wg. Welch'a. Metody analizy czasowo-częstotliwościowej w CPS. Efekty skończonej reprezentacji liczb w CPS. Wybrane przykłady zastosowania PS. Kierunki rozwoju PS.

PROCESORY SYGNAŁOWE

Treść laboratorium:

- Zapoznanie się ze środowiskiem programistycznym Code Composer Studio (CCS), przygotowanie przykładowego programu (3h).
- Przygotowanie programu generującego wybrany przez prowadzącego przebieg czasowy za pomocą zestawu uruchomieniowego DSK TMS320C6713 z procesorem sygnałowym (4h).
- Zaprojektowanie w środowisku Matlab filtru cyfrowego FIR oraz jego realizacja i badanie charakterystyki częstotliwościowej w zestawie uruchomieniowym DSK TMS320C6713 z procesorem sygnałowym (4h).
- Realizacja w zestawie uruchomieniowym DSK TMS320C6713 programu przetwarzania sygnału audio, z zastosowaniem algorytm FFT/kodowania sygnału (4h).

PROCESORY SYGNAŁOWE

Wyposażenie
laboratorium:

PROCESORY SYGNAŁOWE

Literatura:

Materiały do wykładu – hasło: smulkops

Stranneby D.: Cyfrowe przetwarzanie sygnałów. BTC, Warszawa 2004.

Marven C., Ewers G.: Zarys cyfrowego przetwarzania sygnałów. WKiŁ, Warszawa 1999.

Zieliński T.P.: Cyfrowe przetwarzanie sygnałów. WKiŁ, Warszawa 2005

Smith S.W.: The Scientist and Engineer's Guide to Digital Signal Processing. California Technical Publishing, 1997 (www.dspguide.com).

Oppenheim A.V., Schaffner: Cyfrowe przetwarzanie sygnałów. WKiŁ, W-wa 1979.

Blonstein S., Katorgi M.: ExpressDSP for Dummies. Wiley Publishing, Inc., New York 2003.

Kester W.: Mixed-Signal and DSP Design Techniques. Newnes, New York, Analog Devices Inc., 2003.

Bateman A., Paterson-Stephens I.: The DSP Handbook. Prentice Hall, Essex 2002.

Strona www firmy Texas Instruments, DSP village: www.ti.com,
www.dspvillage.com

Strona www firmy Analog Devices www.analogdevices.com

www.techonline.com analizy systemów DSP

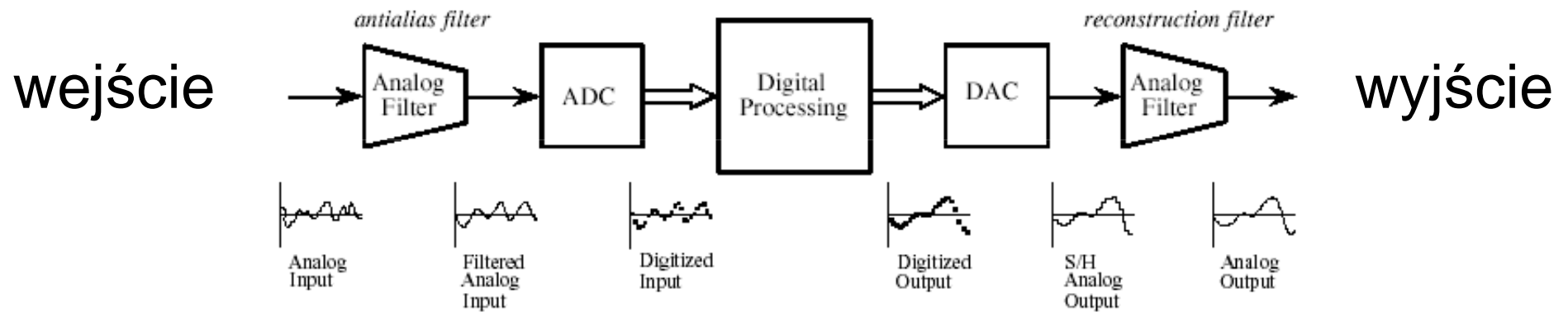
<http://www.eas.asu.edu/~middle/jdsp/jdsp.html> - wirtualne laboratorium DSP

Klasyfikacja sygnałów

- Sygnały ciągłe
- Sygnały dyskretne – próbkowanie równomierne
- Sygnały cyfrowe

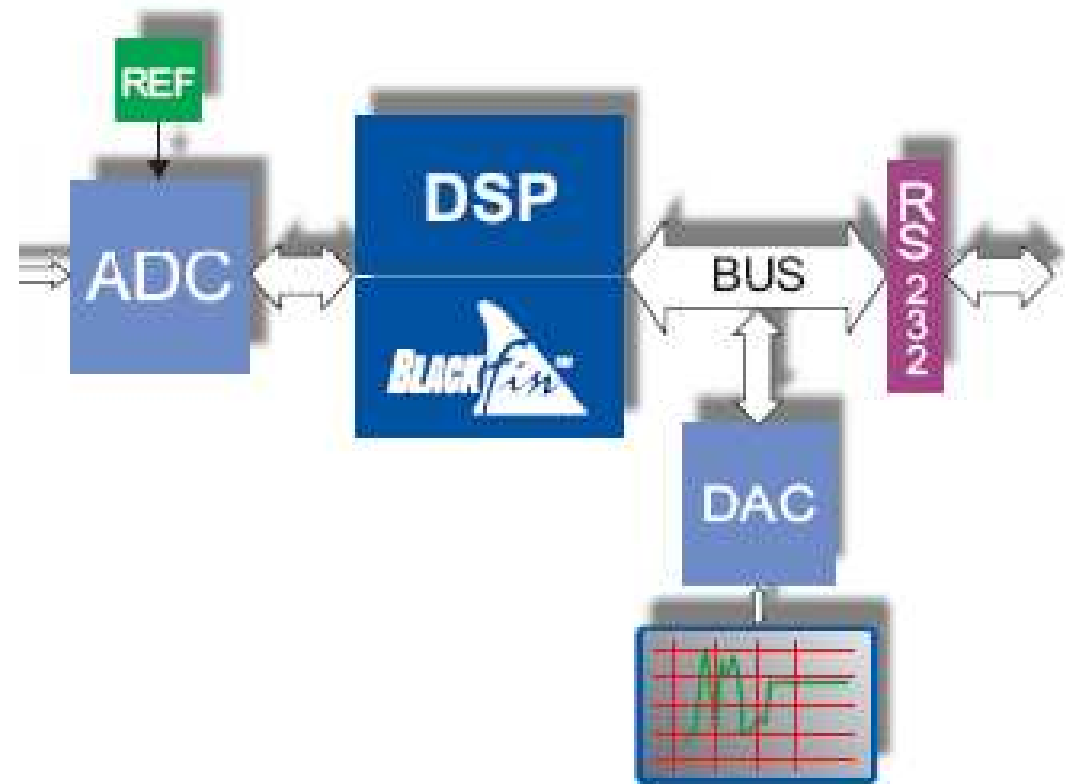

Struktura systemu cyfrowego przetwarzania

Wykonywane operacje matematyczne: $A*B+C$
przetwarzanie szeregowo i buforowe

System cyfrowego przetwarzania

W systemie może wystąpić wiele równoległych wejść i wyjść
Istnieje możliwość dołączania zewnętrznych systemów za pomocą różnych interfejsów

Właściwości systemów cyfrowych

Programowalność

Stabilność parametrów

Powtarzalność

Łatwość implementacji algorytmów adaptacyjnych

Kody korekcji błędów

Funkcje specjalne (np. filtry o liniowej charakterystyce fazowej, systemy sterowania)

Właściwości systemów cyfrowych

Ponadto:

większa odporność na szумы,
mniejsza liczba elementów,
mniejszy koszt wytworzenia,
mniejsza pobierana moc,
szybszy czas opracowania.

Realizacje sprzętowe systemów cyfrowych

Konwencjonalny procesor, mikrokontroler

Procesor sygnałowy

Układy ASIC

Programowalne matryce bramkowe FPGA

Rozwiązania segmentowe

Realizacje sprzętowe systemów cyfrowych

•Konwencjonalny procesor

np. zasilany baterią o pojemności 2500mAh przy mocy 10W będzie działał tylko ok. 20min.

dodatkowo, jego koszt zakupu jest wysoki

niska niezawodność i koszt systemu operacyjnego
potrzeba dużej liczby układów zewnętrznych,

jeden układ CPU,

RISC (Reduced Instruction Set Computer),

CISC (Complex Instruction Set Computer)

Realizacje sprzętowe systemów cyfrowych

•Mikrokontroler

proste układy, droższe narzędzia do projektowania i programowania,

CPU, RAM, ROM,

Serial/Parallel Interface,

Timer,

układy przerwań, rozwiązuje raczej wolne zadania sterowania lub pomiarowe,

Complex Instruction Set Computer

Realizacje sprzętowe systemów cyfrowych

•Procesor sygnałowy

pobór mocy rzędu 1W i mniej,

proste układy, droższe narzędzia do projektowania i programowania,

RAM, ROM,

układy przerwań,

Serial/Parallel Interface,

Timer,

CPU optymalizowane do szybkich powtarzalnych obliczeń typu **$A*B+C$**

Realizacje sprzętowe systemów cyfrowych

•Układy ASIC

kosztowne i czasochłonne, dobre przy dużej liczbie aplikacji, bardzo drogie narzędzia do projektowania wykonają szybkie i złożone algorytmy

•Programowane matryce bramkowe FPGA

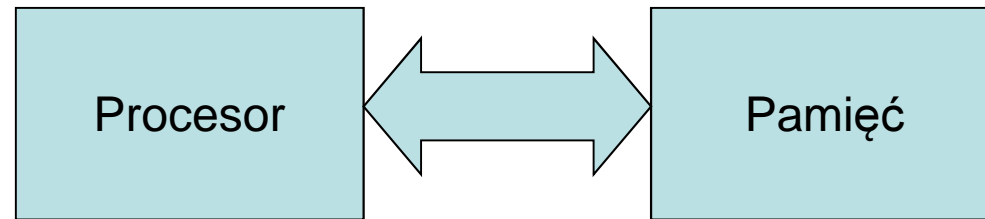
szybkie i tanie programowanie, realizują tylko proste algorytmy, długo się programują co jest ograniczeniem przy masowej produkcji

•Rozwiązania segmentowe

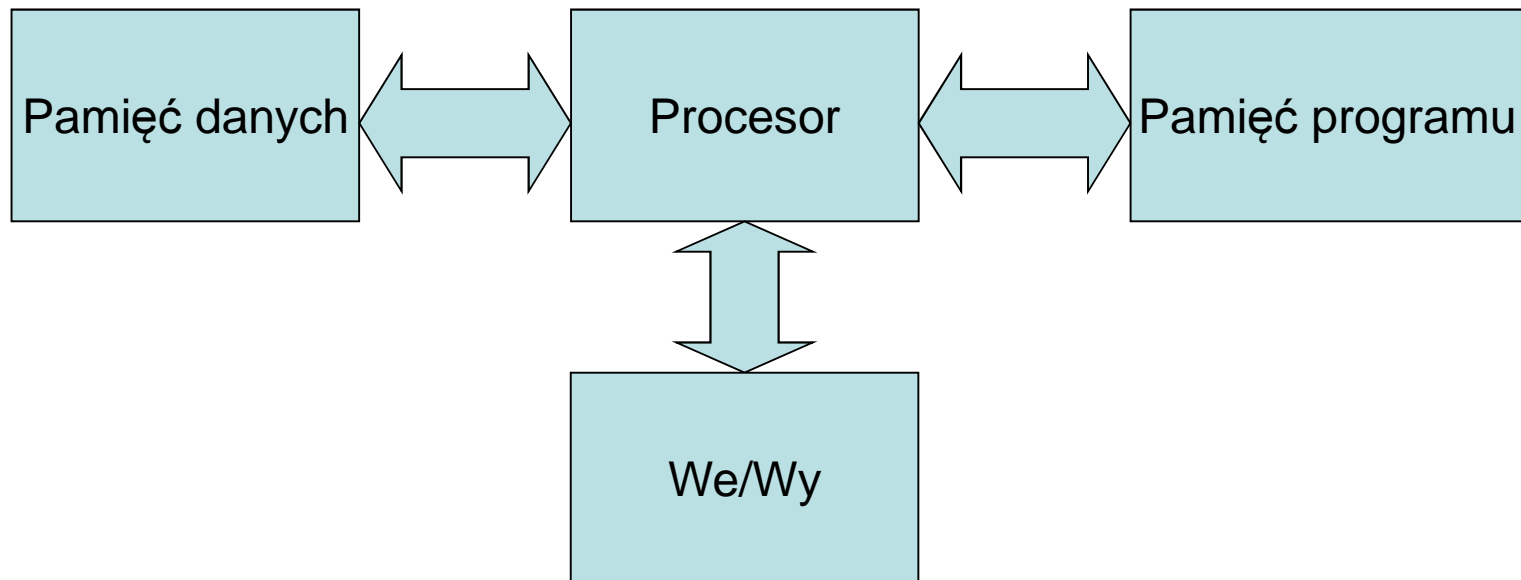
budowa z układów stanowiących podzespoły mikroprocesora – technika kosztowna i żmudna (dobra do celów specjalnych)

Architektura systemu komputerowego

Architektura wg. von Neumanna

Architektura typu Harvard i jej odmiany, np. SuperHarward

Ograniczenia zastosowania procesorów sygnałowych

Główne ograniczenie w przetwarzaniu sygnałów analogowych to szybkość ich próbkowania

Typowe aplikacje audio wymagają próbkowania poniżej 50kHz

Aplikacje video wymagają próbkowania rzędu MHz

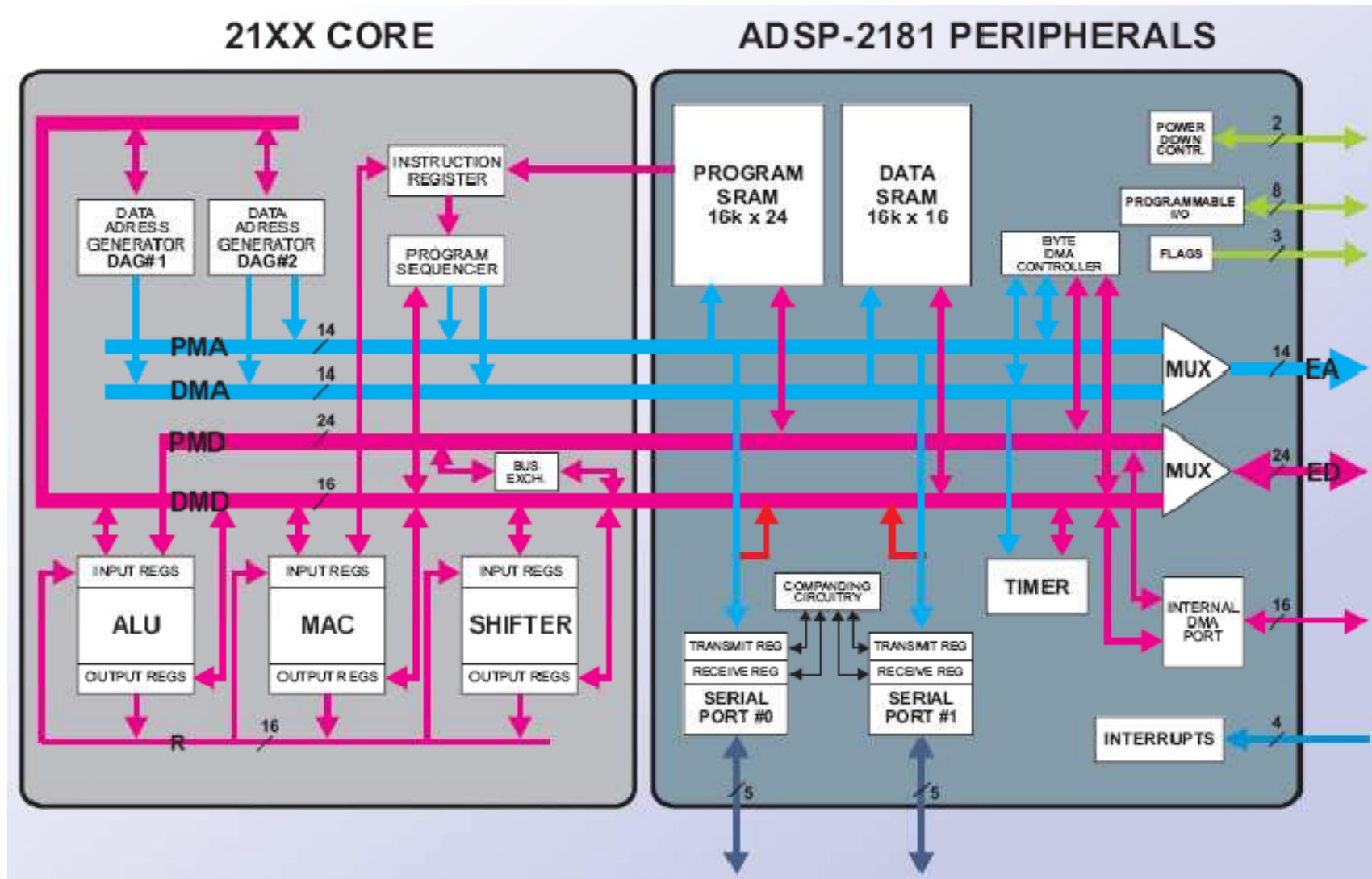
Aplikacja nie może być zbyt złożona, musi się wykonywać w czasie rzeczywistym

System operacyjny DSP jest bardzo ubogi

Typowe algorytmy DSP

Algorithm	Equation
Finite Impulse Response Filter	$y(n) = \sum_{k=0}^M a_k x(n-k)$
Infinite Impulse Response Filter	$y(n) = \sum_{k=0}^M a_k x(n-k) + \sum_{k=1}^N b_k y(n-k)$
Convolution	$y(n) = \sum_{k=0}^N x(k)h(n-k)$
Discrete Fourier Transform	$X(k) = \sum_{n=0}^{N-1} x(n) \exp[-j(2\pi / N)nk]$
Discrete Cosine Transform	$F(u) = \sum_{x=0}^{N-1} c(u).f(x). \cos\left[\frac{\pi}{2N}u(2x+1)\right]$

Dlaczego procesor sygnałowy szybko liczy?

Odp.: dzięki odpowiedniej budowie wewnętrznej

Zastosowania procesorów sygnałowych

Audio: AV Receivers

Computing: Digital Radio, Home Audio, Flat Panel, Internet Audio

Wireless, Automotive, Body Systems, Chassis Systems, Driver Information/Telematics

Powertrain, Safety Systems, Security Systems, Broadband, 802.11 Wireless LAN,

Cable Solutions, DSL Solutions, VoIP Solutions, Control, Digital Power Supply,

Embedded Sensing & Measurement, Industrial Drives, Motor Types,

Ultra-low Measurement, White Goods, Medical, AED, Biophysical Monitoring,

Digital Hearing Aids, Medical Imaging, Personal Medical Devices, Military,

Avionics, Data Communications, Electronic Countermeasures, Imaging Systems,

Munitions, Navigation, **Radar/Sonar**, Optical Networking, Optical Layer Applications

Physical Layer Applications, Security, Biometrics, Intelligent Sensing,

Telecom, HF Radios, Infrastructure Equipment, Navigation Systems,

Telecom Accessories, Wired Terminals, Video and Imaging, DLP™ Solutions,

Digital Still Cameras, **Digital TV**, Digital Video Recorders, IP Video Phone,

Portable Media Devices, Set-Top Box, Streaming Media, Surveillance IP Cameras,

Video Conferencing, Video Infrastructure, Wireless, Handsets and PDAs,

Infrastructure Equipment, RF Identification, Ultra Wideband.

Procesory sygnałowe stało i zmiennoprzecinkowe

Sposób reprezentacji liczb w procesorze decyduje o jego zastosowaniach:

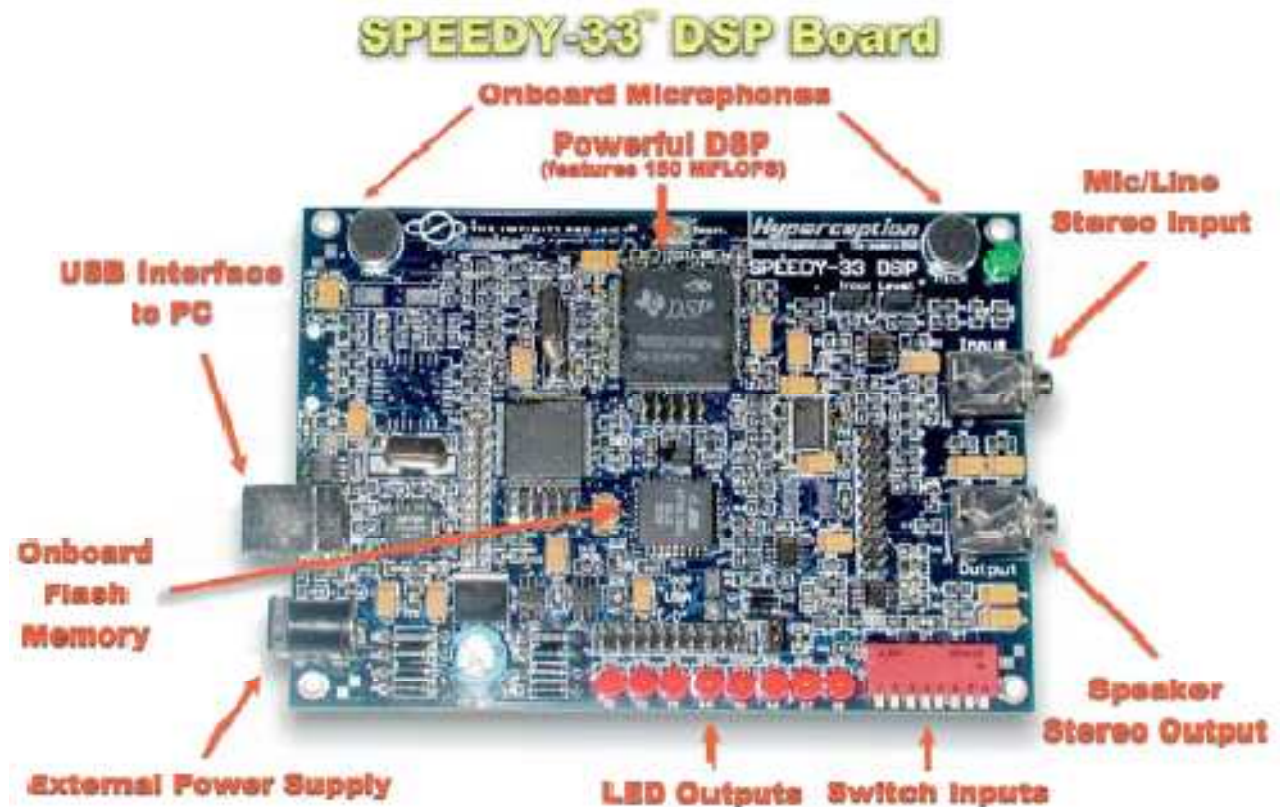
zmiennoprzecinkowe do obliczeń o wysokiej precyzji,
zapewniają większą dynamikę,
zapewniają większy stosunek sygnał/szum,
pobierają więcej mocy,
są zwykle wolniejsze i droższe.

Istnieje wiele stron www (np.: <http://www.bdti.com/index.html>)
gdzie można porównać procesory sygnałowe różnych producentów.

Zestawy uruchomieniowe

Firmy produkujące DSP oferują zestawy zawierające wszystkie elementy niezbędne do testowania i uruchamiania aplikacji:

- procesor DSP i pamięć,
- łączność z komputerem IBM PC
- zasilanie
- układ CODECA
- środowisko programistyczne

Procesory DSP Texas Instruments

Texas Instruments' TMS320 family

- ◆ Different families and sub-families exist to support different markets.

C2000

C5000

C6000

Lowest Cost

Control Systems

- ◆ Motor Control
- ◆ Storage
- ◆ Digital Ctrl Systems

Efficiency

Best MIPS per Watt / Dollar / Size

- ◆ Wireless phones
- ◆ Internet audio players
- ◆ Digital still cameras
- ◆ Modems
- ◆ Telephony
- ◆ VoIP

Performance & Best Ease-of-Use

- ◆ Multi Channel and Multi Function App's
- ◆ Comm Infrastructure
- ◆ Wireless Base-stations
- ◆ DSL
- ◆ Imaging
- ◆ Multi-media Servers
- ◆ Video

Procesory DSP Texas Instruments

